

Fotoğraf ve Teknoloji

Ahmet Tolungüç
A.Ü. İletişim Fakültesi

GÜNÜMÜZDE teknolojik gelişmelerin fotoğrafik süreçlere uygulanması, özellikle çekim sonrası aşamaları elektronik ve bilgisayar teknolojisi ile kuşatmaya başlamıştır. Bunun en temel nedeni fotoğrafik süreçlerin, gümüşe olan geleneksel bağımlılığından kurtarılması çabasıdır. Uzmanlaşmış bazı büyük laboratuvarların ya da büyük miktarlarda tüketim yapan kullanıcıların tükettikleri saptama banyolarından (fixing solutions) bir miktar gümüşü yeniden kazanmaları mümkündür. Gümüşün yeniden kazanılmasına ilişkin tüm çabalar bir kenara bırakılırsa, dünyada gümüş üretiminin azalmasına paralel olarak fotoğrafik malzemeler zaten pahalı iken, yukarıdaki nedenle görece olarak daha da pahalılaşmaya başlamıştır.

Fotoğrafik süreçlerin her geçen gün biraz daha elektronikleşip bilgisayar hâkimiyetine girmesinin temel nedenlerinden birisi de geleneksel fotoğrafik süreçlerde yer alan kimyasal işlemlerin, - ki, bunların tümü görüntünün oluşmasından sabitleştirilmesine

kadar çeşitli kimyasal bileşimlerin oluşturduğu "banyo"lardan geçirilerek gerçekleştirilir - yavaşlığı ve verimsizliğidir. Sıvı formundaki bu kimyasal bileşimlerin görüntünün oluşturulduğu film emülsiyonunun derinliklerine dengeli bir biçimde işlemesi zaman almakta; kimyasal değişimler oldukça yavaş bir biçimde gerçekleşmekte; kimyasal bileşimlerin temizlenebilmesi için durulama işlemi zorunlu olmakta ve son olarak da filmin kurutulması gerekmektedir. Tahmin edilebileceği gibi fotoğrafik süreçteki bu işlemlerin azaltılması ya da kısaltılması için bir takım teknikler geliştirilmiş, hatta karanlıkodaya mahkumiyetin önüne geçilmesi için kimyasal işlemlerin kendiliğinden harekete geçirilerek ışık altında bile gerçekleştirilebildiği malzemeler (Polaroid) piyasaya sunulmuştur. Benzer bir biçimde büyük kapasiteli kullanımlar için film ve kağıdı makaralar üzerinde hareket ettiren ve birbiri ardına her aşamadaki banyoları geçirerek yıkayan, durulayan ve kurutan otomatik makineler de geliştirilmiştir. Yine de, fotoğraf kimyasında geline bu nokta, günümüzde kullanılan

elektronik ve bilgisayar destekli diğer makineler karşılaştırıldığında buhar makinesinin teknolojik düzeyine benzetilebilir. Günümüzde görüntüyü elektronik olarak işleyen sistemler hızlı, yetenekli ve işleme açısından son derece esnek bir yapıdadırlar.

Kimyasal ve Elektronik Fotoğrafik Süreçler

Elektronik görüntü işleme olanakları en son teknolojik gelişmelerin ürünüdür ve en çok 10 yıllık bir geçmişi bulunmaktadır. Öyleyken büyük kapasitelerle işleyen fotoğraf laboratuvarlarında kullanılmaya başlanmıştır bile. Örneğin geleneksel fotoğrafik süreçlerde deneyime dayalı tahminlerin dışında bir negatifi nasıl bir görüntü vereceğinin kestirilebilmesi olanaksızken ve bunun yalnız ve ancak baskı yapıldıktan sonra görülebilmesi olanaklıyken, söz konusu elektronik görüntü işleme olanaklarıyla bunu yalnızca bir tuşa basarak görebilmek mümkündür. Bunun için cihazın operatörünün negatifi video ünitesine yerleştirmesi ve bir tuşa basması yeterlidir. Böylelikle negatiftaki görüntü bir renkli televizyon ekranında pozitif olarak görülebilecektir. Günümüz teknolojisi bununla da yetinmemekte, bir takım ayar düğmeleriyle, operatöre, eğer gerekli ise yoğunluğun ve renk dengesinin ayarlanabilmesi olanağını vermektedir. Üstelik de yapılan bu ayarlar bilgisayar programına aktarılarak, baskı sırasında yararlanılacak ağırlandırmanın pozlama yoğunluğu ve renk filtreleme işlemlerine kumanda edebilmektedir. Elektronik ve

bilgisayar kontrollü fotoğrafik süreçlerde yararlanılan araç ve gereçler görünüş olarak geleneksel cihazlara benzemeseler bile temel çalışma prensipleri açısından hiçbir farklılıkları bulunmamaktadır.

Negatifi elektronik önizlemesi olarak nitelendirebileceğimiz bu işlem, günümüzde elektronik görüntü işleme olanaklarından - ki bunların önemlice bir bölümü televizyon yayıncılığında kullanılmaktadır - çok uzaktır. Ancak bu uzak oluş, teknolojik olarak o aşamaya geline-memiş olduğundan değil, bu teknolojinin herkesin kullanımına sunulabilecek denli ticarileştirilememiş olmasındandır. Bu tür cihazlar çok büyük yatırımlar gerektirdiğinden henüz yaygınlaşmamıştır.

Görüntünün Bilgisayarla İşlenmesi

Görüntü bir kez elektronik ortamda oluşturulduktan sonra, bilgisayar görüntü ile ilgili "bilgi"yi nasıl programlandığına

bağlı olarak bunu çeşitli biçimlerde işleyebilir. Görüntünün elektronik ortamda oluşturulmasının başlıca iki yolu bulunmaktadır. Bunlardan ilki geleneksel fotoğrafik süreçlerle oluşturulmuş bir görüntünün tarayıcı (scanner) aracılığıyla analiz edilmesi ve sayısal (digital) sinyallere dönüştürülerek elektronik ortamlara aktarılmasıdır. Bunun için görüntünün mutlaka kağıt ya da plastik tabanlı yüzeyler üzerinde olması gerekmektedir. Çünkü saydam (slide) görüntülerinin de bu işe elverişli tarayıcılarla elektronik ortamlara aktarılması mümkündür. İkinci yol ise uygun teçhizat kullanılarak görüntünün doğrudan doğruya elektronik ortamlarda yaratılmasıdır - ki, bunun en güzel örneği video kameraların manyetik bantlar üzerine kaydettikleri görüntülerdir. Son 10 yılda elektronikteki gelişme özellikle televizyon yayıncılığı alanında geleneksel tekniklerin neredeyse tümüyle ortadan kalkmasına neden olmuştur. Bazı sorunlar çözüldüğü takdirde - ki, çok kısa sürede çözüleceğine hiç kuşku yoktur- elektronikteki gelişme geleneksel fotoğrafik süreçlerin de terk edilmesi ve yerine bilgisayarlar denetimindeki elektronik görüntü işleme olanaklarının ege-men olması sonucunu yaratacaktır.

Elektronik görüntü işleme olanakları, görüntünün tümünde ya da seçilmiş belirli bir bölgesinde kontrastın artırılması ya da azaltılması; renk analizi sonucu gerekli düzeltmelerin yapılması; rengin kasıtlı olarak bozulması; genel ya da bölgesel maskeleyme işlemleri bilgisayarın elektronik ortamdaki görüntüyü nasıl işleyebileceğinin akla gelen yalnızca ilk örnekleridir. Ayrıca özgün pozitif görüntü-

nün negatifini alıp biraz kaydırarak oluşturulan bas-rölyefler, posterizasyon, renkli görüntünün siyah-beyaza dönüştürülmesi; siyah-beyaz görüntünün bütünüyle ya da kısmen renklendirilmesi elektronik görüntü işleme olanakları açısından bakıldığında bir tek tuşa basılması anlamına gelmektedir. En son teknoloji ile görüntü üzerindeki belli bir noktanın ya da bölgenin elektronik bir kalem ya da bir bilgisayar imlecinden yararlanılarak elle renklendirilmesi de mümkündür. Renklendirilecek bölgenin seçilmesinden sonra renk paletinden rengi tercih etmek bu işlem için çoğu kez yeterlidir. Hatta bu işlemlerin, aynen kolaj yapıyormuşcasına başka görüntülerden kesilen elemanların görüntünün istenilen noktasına istenilen büyüklükte yapıştırılabilmesi olanağını bile verdiğini unutmamak gerekir. Böyle bir olanak hiç kuşkusuz iki farklı görüntünün birbiri üzerine bindirilmesine de (superimpose) imkan vermektedir. Ofset matbaa baskısına girecek renkli görüntülerin renk analizinin yapılarak renk ayrımlarının (sarı, magenta, cyan ve siyah) kendiliğinden oluşturulması da bu teknoloji sayesinde bilgisayara verilecek bir tek komutla gerçekleşir. Aynı şekilde elektronik görüntünün siyah beyaz baskı için matbaaya gönderilecek olan orijinal açısından hayati önemi olan yarım-tona dönüştürülmesi de son derece kolaydır. Elektronik ve bilgisayar teknolojisinin sunduğu bu kolaylıklardan halen pek çok alanda yararlanılmaktadır. Bunların çok önemlice bir bölümü diğer araştırma alanları için gerçekleştirilen bilimsel araştırma bulgularının "serpinti"si olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak şurası da açıktır ki, hepsi de gelişkin bir bilgisayar sistemi, yeterli büyüklükte birer işlem belleği, sabit bellek ve uygun bilgisayar programı gerektirmektedir. Bugün için nereden bakılırsa bakılsın, Türkiye gibi bu teknolojiyi üretmeyen ülkelerde söz konusu donanım halen ortalama kullanıcıların alm gücünün çok ötesinde bulunmaktadır. Mikroelektronikteki gelişmeler kocaman bilgisayar sistemlerini küçültüp kişisel bilgisayar ölçeğine sığdırırken bunları yetenekleri açısından da son derece gelişkin kıldığı gibi yakın bir gelecekte yukarıda sözü edilen sakıncayı da ortadan kaldıracaktır.

Elektronik görüntü, geleneksel fotoğrafik süreçlerde olduğu gibi gözle görülebilen görüntülerle uğraşmaz. Onun görüntüsü çoğu kez dijital sinyallerle man-

yetik ortamlar üzerine kaydedilmiştir. Bunlar çeşitli formatlardaki video bantlar olabileceği gibi bir bilgisayarın sabit belleği (harddisc) ya da bilgisayar disketleri olabilir. Bu ortamlara kaydedilmiş olan görüntünün görselleştirilebilmesi için bir video okuyucunun ya da bilgisayar sürücüsünün olması gerekir. Bunların yardımı ile görüntü bir televizyon ya da bilgisayar ekranında gözle görülebilir duruma getirilir. Bu araçlar yardımı ile görüntü basıldığında nasıl görünmesi isteniyorsa işlenerek o duruma getirilir ve son olarak işlenmiş durumdaki bu elektronik sinyaller yine aynı bilgisayarın kontrolü altındaki geleneksel fotoğrafik süreçlerde de kullanılabilen fakat elektronik sinyalleri anlayabilecek ek parçalarla donatılmış agra-dizörle ya da doğrudan yeni teknolojiye uygun olanlarıyla basılır.

Video Fotoğraf Makineleri (Video Still Camera)

Elektronik görüntü işleme teknolojisi özellikle televizyon yayıncılığında geleneksel süreçleri neredeyse tümüyle ortadan kaldırmış bulunmaktadır. Televizyon yayıncılığında hız, güvenilirlik, düşük maliyet, kolay ve hızlı görüntü işleyebilme esastır; elektronik görüntü ise televizyon yayıncılığının tüm bu ihtiyaçlarına birden cevap verebilmiştir. Aslında aynı ihtiyaçlar fotoğraf dünyası için de geçerli olmakla birlikte bu alandaki talep henüz olgunlaşmamış, bu nedenle de söz konusu fotoğraf makinesi ve tamamlayıcı cihazlar ticarileştirilerek, Japonya dışında, piyasaya sunulamamıştır.

Bu teknolojiye dayanarak yararlanabilmek için öncelikle özel bir video fotoğraf makinesine gerek vardır. Bu fotoğraf makinesi, geleneksel fotoğraf makinelerindeki film yerine standart bir bilgisayar disketi ya da kartuşu kullanmaktadır. Bu fotoğraf makinesiyle çekilen görüntü dijital olarak yukarıda değinilen manyetik ortamlara kaydedilmektedir. Kartuş ya da disket bittiğinde (ya da bitmeden) bunun, herhangi bir kimyasal ya da fiziksel işlemden geçirilmesine gerek olmaksızın fotoğraf makinesinden çıkartılıp, standart televizyon cihazlarına bağlanarak kullanılan bir sürücüye takılması yeterlidir. Bu sürücü kaydedilmiş olan görüntüyü okuya-

Bilim ve Fotoğraf: Bilim...Teknoloji... Uzmanlık

Bilim ve fotoğraf arasındaki ilişkinin, bilimsel fotoğrafın teknolojiye ne kadar bağımlı olduğunu vurgulamaları açısından ilginçtir. Bilimsel araştırmalar bu ilişki odağında yer almaktadır. Bilimsel araştırma bulguları yeni teknolojilerin geliştirilmesini olanaklı kılmakta, geliştirilen yeni teknolojiler yeni olanaklar yaratarak bilimsel araştırmaların kapsamını genişletmekte; kapsamı genişleyen araştırmalar elde ettikleri yeni bulgularla teknolojinin gelişmesini sağlamaktadır. Bu döngüsel bir ilişkidir. Bilim ve fotoğraf ilişkisinin en önemli unsurlarından birinin de uzmanlık olduğunun vurgulanması gerekir. Çünkü bilim ve fotoğraf ilişkisi açısından uzmanlık, bir yandan yapılan araştırmaların amaç kapsamlarının kavranmasını sağlarken öte yandan buna en uygun teknolojinin seçimini de belirler.

Fotoğrafçılığın pek çok alanında uzmanlık gerektiren konular bakımından ihtiyaçların karşılanması için yararlanılacak teknikler ve teknoloji yelpazesinin genişletilmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bu çerçevede bakıldığında konu ne olursa olsun bilimsel fotoğraf, üzerinde çalıştığı konu hakkında bilgi aktaran bir araçtır. Bu ister bilimsel araştırmaların ya da tıbbi teşhislerin gerektirdiği objektiflik ilkeleri çerçevesinde, fotoğrafçının kendi yorumunu katmasının hiç beklenmediği çekimlerin gerçekleştirildiği çalışmalar olsun ister moda ve reklam fotoğrafçılığında olduğu gibi fotoğrafçıya kendi yorumlarını katması için daha geniş bir esneklik alanının bırakıldığı çalışmalar olsun fotoğrafın üstlendiği bu temel işlev varlığını yitirmez: bilgi aktarmak. Dolayısıyla fotoğrafçı çalıştığı konuyla ilgili olarak temel ve önemli bilgilerin aktarılması işlevini yerine getirirken bunun karşısına çıkabilecek engelleri aşmak amacıyla sorun çözücü bir yaklaşım içerisinde olmalı ve fotoğrafı bu önemli bilgilerin kaydedildiği bir araç ola-

rak televizyon ekranına yansıtacaktır. Aynen bir saydam gösterisi yapar gibi bu fotoğrafları çeken kişi izleyicilerine gösterebilir. Amatör bir fotoğrafçı için büyük ölçüde bu kadar yeterlidir. Eğer isterse sahip olduğu teçhizatı biraz daha yatırım yaparak artırması ve sürücüye bağlayarak çalıştıracığı ve mürekkeple (bugünkü bilgisayarlarla kullanılan ink jet yazıcılar da olduğu gibi) baskı yapan bir "yazıcı"ya da sahip olması gerekir. Böylelikle disket ya da kartuştaki elektronik görüntüyü bir tuşa basarak kağıda hem de istediği sayıda aktarması mümkün olabilecektir. Eğer bu şahıs bir de uygun bir kişisel bilgisayara ve programa sahipse video fotoğraf makinesi ile kaydettiği elektronik görüntüyü bilgisayarda istediği gibi işleme, yeniden diskete ya da kartuşa aktarma ve televizyon ekranından işlediği bu görüntüleri izleme olanağına sahip olabilir. Bu teknoloji çok sınırlı olarak kullanılıyor olmakla birlikte geliştirilmeye muhtaçtır. Önündeki en büyük sorun bu ölçekteki fotoğraf makineleri için yüksek çözünürlükteki (high-resolution) donanımın geliştirilmesidir. Ancak televizyon yayıncılığı açısından bu işin çözümlenmiş olması, ayrıca yüksek tanımlı (high definition) televizyon teknolojisinde kaydedilen ilerlemeler bu çözümün çok uzak olmadığını da müjdecisidir. Ancak şimdilik geleneksel fotoğrafik süreçlerin elektronik görüntü yaratma süreçleriyle

karşılaştırıldığında belirgin bir üstünlüğü vardır. Örneğin elektronik görüntünün yaratılmasında halen olduğu gibi televizyon ekranına yansıtılması ve güvenilmesi zorunludur. Ancak bilimadamı açısından önemli olan, kalıcı belgeyi oluşturacak olan görüntüye ulaşmaktır. Fakat günümüzün en gelişmiş yüksek-tanımlı televizyon cihazlarında bile geleneksel fotoğrafik süreçlerden geçirilen standart bir film emülsiyonunun çözünürlük düzeyine ulaşabilmesi mümkün değildir. Çünkü her gren tanesi (gümüş tuzu zerresi) televizyon ekranında görüntüyü oluşturmak için yararlanılan en küçük elemandan daha da küçüktür. Buna karşılık elektronik görüntünün üstünlüğü, kimyasal bir işlem gerektirmediği için çekimden hemen sonra izlenebilir olmasıdır. Bu kolaylık bilimsel araştırmalar için, hele hele sonuçları bakımından birbirini izleyen dizi araştırmalar açısından son derece önemlidir. Hem hızla sonuç elde edilmesinin istendiği, hem de çözünürlüğün yüksek olmasının beklendiği araştırmalarda en iyi çözüm, anında görüntü verebilen ve geleneksel fotoğrafik süreçlerini temel alan malzemeler olmaktadır. Elektronik görüntü oluşturan araçlar her geçen gün daha da geliştirilerek artık geleneksel gümüş tuzu görüntülerinin teknik kalitesi düzeyine ulaşılmıştır. Ancak yaygınlaşması açısından bir süre daha beklemek gerekecektir

rak görmelidir. Bu tür çalışmalar son derece yüksek bir uzmanlık gerektirir. Bu nedenle profesyonel fotoğrafçılar yalnızca belirli alanlarda çalışmayı yeğlerler.

Her şeyden önce fotoğrafçı üzerinde çalışacağı konu ile ilgili olarak kendisinden ne tür bilgileri aktarmasının beklendiğini çok net olarak ve çok iyi bilmek zorundadır. Daha sonra kendisinden beklenen sonuçları elde edebilmek için kullanacağı ekipman ve malzemeyi seçmelidir. Kendisinden beklenen şey yabani bir hayvanın görüntülenmesi; belirli bir büyükte kullanılmak üzere belli bir ürünün tanıtımına ilişkin fotoğrafın çekilmesi ya da tıbbi açıdan belli bir hastalığın ve uygulanan tedavinin seyirinin izlenmesini mümkün kılacak ve belirli zaman aralıklarıyla tekrarlan-

mayı gerektirecek çekimler olabilir. Bu çalışmalar bir haber fotoğrafında olduğu gibi yalnızca en temel fotoğraf teçhizat ve malzemesini gerektiren çekimler de olabilir; gibi, en gelişkin, en karmaşık ve en çok uzmanlık gerektiren teknolojiden yararlanılmasını gerekli kılan bir uzay çalışması da olabilir. Her ne olursa olsun fotoğrafçının yukarıda değinilen sorumluluğu ortadan kalkmaz.

Fotoğrafçının katkısının en az olduğu alan gerçek olgusal bilgileri aktarmasının beklendiği çalışmalardır. Ondan beklenen yalnızca konu ile ilgili olgusal bilgileri çektiği görüntü ile yansıtması ve bunun yanı sıra büyüme katsayısı, çekim günü ve zamanı, çekimde kullanılan teçhizatın özellikleri gibi ayrıntıları doğru olarak aktarma-

sıdır. Çünkü bilimsel incelemelere konu olacak böylesi bir görüntünün belirtilen ayrıntılı bilgilerden yoksun olması durumunda hiçbir değeri yoktur. Bilimsel araştırma tabanına oturan fotoğraflar genellikle en yeni teknolojinin kullanılmasını gerekli kılarlar. Bu durum örneğin astronomi ile ilgili çalışmalar için doğrudur. Çünkü uzayda uzaktan kumandalı kameralarla elde edilen görüntülerin uzak gezegenlerden yeryüzüne iletilmesi bile çözülmesi gereken bir problemdir. İnsan gönderilemediği için uzay araştırmalarının çok önemli bir bölümü, elde edilecek bu fotoğraflara dayanmaktadır. Bu nedenle uzay fotoğrafları için büyük bütçeler tahsis edilmektedir.

Aslında uzay çalışmaları ve askeri amaçlarla yapılan araştırmalar teknolojik gelişmede öncü rol üstlenmektedir. Elektronik görüntü oluşturulması, yüksek-çözünürlüklü görüntünün yaratılması, yüksek-tanımlı televizyonun geliştirilmesi hep bu amaçlarla yapılan araştırmalarla elde edilen bulguların "serpinti"leridir. Örneğin uzay çalışmalarından elde edilen görüntülerin keskinliğinin sağlanması amacıyla geliştirilen teknolojiden bugün tıbbi amaçlarla da yararlanılmaktadır. Aynı şekilde askeri amaçlarla gece görüş ve kamuflajın tesbiti amacıyla geliştirilen kızılötesi saydam film, tarımsal araştırmalar da vazgeçilmez olmuş, bazı özel efektlerin elde edilebilmesi için reklamecilik alanında da kullanılmaya başlamıştır.

Bilimsel araştırma amacıyla gerçekleştirilen fotoğraf çalışmalarında dalga boyu yelpazesinin yalnızca gözle görülebilir kısmı ile ilgilenilmez. Göreli olarak daha aşına olduğumuz morötesi ve kızılötesi dalgaboylarından gamma ışınlarına, hatta ultrasonik dalgalara kadar gözle görülemeyen kısmı ile de ilgilenir. Şimdilerde bilim adamları mikroskopla yapacakları çekimlerde ışıktan değil kısa dalga elektronlardan yararlanmaktadır. Modern elektron mikroskopları kaliteli, ayrıntılı, alan derinliği mükemmel ve fotomikrografi teknikleriyle elde etmeleri mümkün olmayan büyütme oranlarında görüntü elde edebilmektedirler.

Herşeye rağmen bilim adamları açısından bilgi taşıması ve aktarması nedeniyle değer taşıyan fotoğraflara fotoğrafçıların da katabileceği şeyler bulunmaktadır. Öncelikle bu tür fotoğraflarda güçlü kompozisyonun bulunması fotoğrafın etkileyiciliği açısından önemlidir. Bilgi aktarma işlevinin belirleyici olması nedeniyle, konuyla doğrudan ilişkisi bulunmayan rahatsız edici çevre faktörlerinin ve gölgelerin çerçeve dışında bırakılması, renk biçim ve doku özelliklerinin değişikliğe uğramadan yansıtılması büyük ölçüde fotoğrafçının becerisine bağlıdır.

Uzmanlık gerektiren kimi konular ise fotoğrafçıya kendince daha rahat hareket edebileceği, yorumunu katabileceği alanlar bırakabilir. Doğa, spor, manzara, mimari, portre, röportaj gibi alanlar bu türdendir. Bütün bu konular, konunun özelliklerinin iyi bilinmesi, çekim amacının çok iyi kavranmış olması ve teknik beceri ile estetik yetkinlik gibi nitelikleri gerektirir. Bu niteliklerin hepsinin çok önemli olduğunu

belirtmekle birlikte ilk ikisinin yaşamsal olduğunun altını çizmek gerekir. Çünkü konunun özelliklerinin iyi bilinmesi, çekim amacının çok iyi kavranmış olması fotoğrafçının konu ile kuracağı ilişkide nasıl davranacağını, nasıl yaklaşacağını deklansöne ne zaman basacağını söyler.

Burada anılan ya da anılmayan ancak bilgi aktarımı temel amacına hizmet etmek için çekilen fotoğraflar çoğu kez özel teçhizat kullanımını zorunlu kılar. Örneğin yaban yaşamı doğal ortamında görüntülemek isteyen bir fotoğrafçı uzaktan kumandalı ya da otomatik tetikleme düzeneğine sahip fotoğraf makineleri kullanmak zorunda kalır. Çünkü fotoğrafçının fotoğrafın çekileceği ortamdaki varlığı oranın "doğal"lığını bozacak ve fotoğraf-

lanmak istenen yaratıkların kaçmalarına ya da en azından farklı davranmalarına sebep olabilecektir.

Mimarî, manzara, portre ve röportaj gibi çekim konuları kullanılacak teçhizat açısından çok talepkâr değildir. Ancak fotoğrafçının bilgi ve deneyimine ve yetkinliğine daha çok gereksinirler. Mimari ve manzara fotoğraflarında fotoğrafçının en uygun ışık, en uygun bakış açısı, en uygun çekim zamanını saptayabilmek için bol bol zamanı vardır. Buna karşılık röportaj ve portre fotoğraflarında bunun tersi geçerlidir. Çoğu kez akıp giden duyguları, yaşanıp geçen olguları yakalamak gerekir. Bunları yakalayabilmenin yolu ise sürekli olarak tetikte bulunmaktır.

Yukarıda sıralanan bu nitelikler bir fotoğrafçının sahip olması gereken özelliklerdir. Bunlardan bir tanesinin altını çizerek yazıya son verelim: Uzmanlık. İster geleneksel fotoğrafik süreçlerle ister günümüzün elektronik görüntü teknolojisi ile çalışılıyor olsun fotoğraf hiç de ucuz bir uğraş değildir. Daha da önemlisi bilgi aktarma amacını yerine getirmeye yönelik çalışmalar gerçek, doğru ve istenilen ayrıntıları derleyen bir yapıda olmalıdır. Bütün bunları yapabilmeyen yolu ise insanın kendi tercihleri, mesleği vb. gibi etkenlerle seçeceği bir alanda uzmanlaşmasıdır. Nasıl iş arayan bir kişinin "ne iş varsa yaparım" demesi ona çoğu kez iş kazandıramazsa bir fotoğrafçının herşeyi görüntülemeye kalkışması çoğu kez onun yeterince yüksek bir profesyonel standart tutturacağı sonuçlar yakalamasına elvermeyecektir.